

U S T A W A

z dnia 2021 r.

**o zmianie ustawy o dowodach osobistych, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy –
Prawo o aktach stanu cywilnego**

Art. 1. W ustawie z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2020 r. poz. 332, 695, 875, 1517 i 2320) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 55 po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Zapisy w dziennikach systemów (logach) przechowywane są przez 5 lat od dnia ich utworzenia.”;

2) po art. 63 dodaje się art. 63a w brzmieniu:

„Art. 63a. 1. Osobie, której dane są przetwarzane w Rejestrze Dowodów Osobistych, umożliwia się nieodpłatne pobranie informacji o odbiorcach, którym zostały ujawnione dane jej dotyczące lub dane dotyczące niepełnoletniego dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską. Pobranie informacji następuje przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, jest opatrywana pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.

3. Osobie, o której mowa w ust. 1, umożliwia się pobranie informacji o odbiorcach, którym ujawniono z Rejestru Dowodów Osobistych dane osobowe niepełnoletniego dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL rodzica pobierającego informację.

4. Pobranie informacji w przypadku, o którym mowa w ust. 3, wymaga złożenia przez rodzica pobierającego informację oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod jego władzą rodzicielską.

5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 4, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności

karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

6. Usługa, o której mowa w ust. 1, umożliwia sprawdzenie zdarzeń udostępnienia, które miały miejsce w okresie, o którym mowa w art. 55 ust. 7.”;

3) w art. 68:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Udostępnianie danych w trybie ograniczonej teletransmisji danych odbywa się na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw informatyzacji wydanej na jednorazowy wniosek złożony przez uprawniony podmiot na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzony własnoręcznym podpisem lub w postaci elektronicznej, opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym, jeżeli uzyskanie danych jest uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywanych zadań albo prowadzonej działalności, oraz po spełnieniu następujących wymogów:

- 1) posiadania i stosowania mechanizmów umożliwiających identyfikację i rejestrację osób uzyskujących dostęp do danych oraz rejestrujących zakres udostępnionych danych i datę udostępnienia danych;
- 2) posiadania i stosowania zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych chroniących przed uzyskaniem dostępu do danych przez inne osoby i podmioty.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku złożenia wniosku na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej podmiot dołącza dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, o których mowa w ust. 3, utrwalone w postaci elektronicznej, a w razie braku możliwości uzyskania tych dokumentów w postaci elektronicznej - elektroniczne kopie takich dokumentów, uwierzytelnione przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego, podpisu zaufanego albo podpisu osobistego. Organ rozpatrujący wniosek może żądać okazania oryginału dokumentu utrwalonego w postaci papierowej, z którego sporządzono elektroniczną kopię, o ile złożona kopia nie pozwala na weryfikację autentyczności oraz integralności lub jeżeli jest to uzasadnione innymi okolicznościami sprawy.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2021 r. poz. 510) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 21 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, sporządzane na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej, na podstawie zgłoszenia, o którym mowa w art. 58a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 463, 695 i 2320) jest opatrywane pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.”;
- 2) w art. 28 po ust. 2d dodaje się ust. 2e–2j w brzmieniu:

„2e. Obywatel polski może dokonać zameldowania na pobyt stały lub czasowy przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

2f. Zameldowania przy użyciu usługi, o której mowa w ust. 2e, może dokonać osoba, która jest właścicielem nieruchomości lub innym podmiotem dysponującym tytułem prawnym do lokalu, w którym dokonuje zameldowania, uwidocznionym w księdze wieczystej, po podaniu numeru księgi wieczystej. Organem dokonującym zameldowania jest w tym przypadku minister właściwy do spraw informatyzacji.

2g. Rodzic może dokonać zameldowania dziecka pozostającego pod jego władzą rodzicielską, przy użyciu usługi, o której mowa w ust. 2e, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL rodzica dokonującego zameldowania.

2h. Zameldowanie w przypadku, o którym mowa w ust. 2g, wymaga złożenia przez rodzica oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod jego władzą rodzicielską.

2i. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2h, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

2j. Weryfikacja prawa własności nieruchomości lub innego tytułu prawnego do lokalu, o którym mowa w ust. 2e, następuje na podstawie danych zgromadzonych w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 25¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204).”;
- 3) w art. 32:
  - a) w ust. 5 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„W przypadku, o którym mowa w art. 28 ust. 2e, zaświadczenia są opatrywane pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Zaświadczenia, o których mowa w ust. 1 i 2, sporządzane na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej, na podstawie zgłoszenia, o którym mowa w art. 58a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego są opatrywane pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.”;

4) w art. 33 po ust. 3 dodaje się ust. 4-7 w brzmieniu:

„4. Obywatel polski może dokonać wymeldowania z miejsca pobytu stałego albo z miejsca pobytu czasowego przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Organem dokonującym wymeldowania jest w tym przypadku minister właściwy do spraw informatyzacji.

5. Rodzic może dokonać wymeldowania dziecka pozostającego pod jego władzą rodzicielską przy użyciu usługi, o której mowa w ust. 4, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL rodzica dokonującego wymeldowania.

6. Wymeldowanie, w przypadku, o którym mowa w ust. 5, wymaga złożenia przez rodzica oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod jego władzą rodzicielską.

7. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 6, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”;

5) w art. 36 po ust. 3 dodaje się ust. 4-7 w brzmieniu:

„4. Obywatel polski może dokonać zgłoszeń, o których mowa w ust. 1 i 2, przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

5. Rodzic może dokonać zgłoszenia wyjazdu oraz powrotu dziecka pozostającego pod jego władzą rodzicielską przy użyciu usługi, o której mowa w ust. 4, jeżeli w rejestrze

PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL rodzica dokonującego zgłoszenia wyjazdu lub powrotu.

6. Zgłoszenie wyjazdu oraz powrotu, w przypadku, o którym mowa w ust. 5, wymaga złożenia przez rodzica oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod jego władzą rodzicielską.

7. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 6, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”;

6) w art. 45:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osobie, której dane są przetwarzane w rejestrze PESEL, umożliwia się przy użyciu usługi elektronicznej, po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, wgląd do rejestru w zakresie danych dotyczących tej osoby, a także dzieci pozostających pod jej władzą rodzicielską, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL rodzica.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1b w brzmieniu:

„1a. Wgląd do rejestru, w przypadku o którym mowa w ust. 1, wymaga złożenia przez rodzica oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod władzą rodzicielską.

1b. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1a, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 4-9 w brzmieniu:

„4. Osobie, której dane są przetwarzane w rejestrze PESEL umożliwia się pobranie z rejestru PESEL zaświadczenia zawierającego pełny lub częściowy odpis danych przetwarzanych w rejestrze PESEL dotyczących tej osoby, przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z

dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

5. Zaświadczenie wydane przy użyciu usługi, o której mowa w ust. 4, jest opatrywane pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.

6. Osobie, o której mowa w ust. 4, umożliwia się pobranie z rejestru PESEL zaświadczenia zawierającego pełny lub częściowy odpis danych przetwarzanych w rejestrze PESEL dotyczących dzieci pozostających pod jej władzą rodzicielską, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL rodzica pobierającego informację.

7. Pobranie zaświadczenia, w przypadku o którym mowa w ust. 6, wymaga złożenia przez rodzica oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod władzą rodzicielską.

8. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 7, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

9. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 4 wydaje się nieodpłatnie.”;

7) uchyla się art. 45b;

8) dodaje się art. 45c w brzmieniu:

„Art. 45c. 1. Osobie, której dane są przetwarzane w rejestrze PESEL, umożliwia się nieodpłatne pobranie informacji o odbiorcach, którym dane jej dotyczące lub dane dotyczące jej dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską zostały ujawnione, przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

2. Pobrana w ten sposób informacja, o której mowa w ust. 1, jest opatrywana pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.

3. Osobie, o której mowa w ust. 1 umożliwia się pobranie informacji o odbiorcach, którym ujawniono z rejestru PESEL dane osobowe dziecka pozostającego pod jej władzą rodzicielską, jeżeli w rejestrze PESEL przy danych dziecka zamieszczono numer PESEL rodzica pobierającego informacje.

4. Pobranie informacji, w przypadku o którym mowa w ust. 3, wymaga złożenia przez rodzica oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod jego władzą rodzicielską.

5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 4, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

6. Usługa, o której mowa w ust. 1 umożliwia sprawdzenie zdarzeń udostępnienia, które miały miejsce w okresie, o którym mowa w art. 10 ust. 6a.”;

9) w art. 47 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. W przypadku złożenia wniosku na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej podmiot dołącza dokumenty elektroniczne potwierdzające spełnienie przesłanek, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1, utrwalone w postaci elektronicznej, a w razie niemożności ich uzyskania - elektroniczne kopie takich dokumentów, uwierzytelnione przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego, podpisu zaufanego albo podpisu osobistego. Organ rozpatrujący wniosek może żądać okazania oryginału dokumentu utrwalonego w postaci papierowej, z którego sporządzono elektroniczną kopię, o ile złożona kopia nie pozwala na weryfikację autentyczności oraz integralności lub jeżeli jest to uzasadnione innymi okolicznościami sprawy.”;

10) w art. 49:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 1, udostępnia się za pomocą urządzeń teletransmisji danych, w drodze weryfikacji, dane zawarte w rejestrze PESEL. Warunkiem udostępniania danych w tym trybie jest złożenie jednorazowego wniosku na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonego własnoręcznym podpisem lub w postaci elektronicznej, opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym, oraz spełnienie łącznie warunków określonych w art. 48 ust. 1 oraz uzyskanie zgody wydanej na podstawie art. 51 ust. 2 pkt 1.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. w przypadku złożenia wniosku na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej podmiot dołącza dokumenty elektroniczne potwierdzające spełnienie przesłanek, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1-3, utrwalone w postaci elektronicznej, a w razie niemożności ich uzyskania - elektroniczne kopie takich dokumentów, uwierzytelnione przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego, podpisu zaufanego albo podpisu osobistego. Organ rozpatrujący wnioski może żądać okazania oryginału dokumentu utrwalonego w postaci papierowej, z którego sporządzono elektroniczną kopię, o ile złożona kopia nie pozwala na weryfikację autentyczności oraz integralności lub jeżeli jest to uzasadnione innymi okolicznościami sprawy.”,

11) w art. 51 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wyraża zgodę na udostępnianie danych w drodze weryfikacji, po spełnieniu warunków określonych w art. 48 ust. 1 oraz w art. 49 ust. 2 i 2a;”;

12) w art. 52 część wspólna punktów otrzymuje brzmienie:

„uwzględniając konieczność wykazania przez podmioty, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1, interesu prawnego w uzyskaniu danych jednostkowych, o których mowa w art. 47 ust. 4 lub interesu faktycznego w uzyskaniu danych w drodze weryfikacji, w przypadkach o których mowa w art. 49 ust. 2 i 2a oraz warunków, o których mowa w art. 48 ust. 1, a także konieczność opracowania wzorów wniosku, o którym mowa w pkt 1, w formie graficznej i elektronicznej.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 463, 695 i 2320) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 45:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Osoba, której akt dotyczy, jej małżonek, dzieci oraz rodzice mogą złożyć wnioski o wydanie z rejestru stanu cywilnego odpisu zupełnego lub odpisu skróconego aktu stanu cywilnego dotyczącego tej osoby oraz zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji

działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 1517).”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Odpis aktu stanu cywilnego oraz zaświadczenie o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby wydane w sposób, o którym mowa w ust. 2 i 3, są opatrywane pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu”;

c) po ust. 5 dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu:

„6. Zaświadczenie o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby wydane w sposób, o którym mowa w ust. 2, wydaje się nieodpłatnie.

7. Jeżeli nie jest możliwe wydanie zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby w sposób, o którym mowa w ust. 2, ponieważ akty stanu cywilnego dotyczące tej osoby nie zostały przeniesione do rejestru stanu cywilnego lub dane tej osoby w rejestrze stanu cywilnego są niezgodne z danymi zawartymi w rejestrze PESEL, wnioskodawca otrzymuje powiadomienie o konieczności złożenia wniosku o wydanie zaświadczenia na podstawie art. 44 ust. 5.”;

2) w art. 47 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Jeżeli osoba zgłaszająca urodzenie w trybie art. 58a ustawy oświadczyła o wyborze elektronicznej postaci odpisu skróconego aktu urodzenia, odpis ten opatruje się pieczęcią elektroniczną ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.”;

3) w art. 49 po ust. 3 dodaje się ust. 4-7 w brzmieniu:

„4. Osoba, której zaświadczenie dotyczy, może pobrać z rejestru stanu cywilnego zaświadczenie o stanie cywilnym, przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po uwierzytelnieniu w sposób określony w art. 20a ust. 1 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

5. Zaświadczenie o stanie cywilnym wydane w sposób, o którym mowa w ust. 4, jest opatrywane pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.

6. Zaświadczenie o stanie cywilnym wydane w sposób, o którym mowa w ust. 4, wydaje się nieodpłatnie.

7. Jeżeli nie jest możliwe wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym w sposób, o którym w ust. 4, ponieważ akty stanu cywilnego dotyczące osoby, której zaświadczenie dotyczy nie zostały przeniesione do rejestru stanu cywilnego lub dane tej osoby w rejestrze stanu cywilnego są niezgodne z danymi zawartymi w rejestrze PESEL, wnioskodawca otrzymuje powiadomienie o konieczności złożenia wniosku o wydanie zaświadczenia na podstawie art. 44 ust. 5. ”.

Art. 4. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 52 ustawy zmienianej w art. 2 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 52 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. 1. Maksymalny limit wydatków budżetu państwa będący skutkiem finansowym ustawy w 2022 r. wyniesie 840 345,89 zł.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, i dokonuje oceny wykorzystania tego limitu według stanu na koniec każdego kwartału.

3. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków określonego w ust. 1 oraz w przypadku gdy w okresie od początku roku kalendarzowego do dnia dokonania ostatniej oceny, o której mowa w ust. 2, część limitu rocznego przypadającego proporcjonalnie na ten okres zostanie przekroczona co najmniej o 10%, stosuje się mechanizm korygujący polegający na zmniejszeniu wydatków będących skutkiem finansowym niniejszej ustawy.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem 14 stycznia 2022 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 3 oraz art. 2 pkt 4, 5, 9 i 10, które wchodzi w życie z dniem 3 marca 2022 r.;
- 2) art. 1 pkt 2, art. 2 pkt 6-8 oraz art. 3 pkt 1 lit. a i c oraz pkt 3, które wchodzi w życie z dniem 2 czerwca 2022r.;
- 3) art. 2 pkt 2, który wchodzi w życie z dniem 1 września 2022 r.

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
REDAKCYJNYM I LEGISLACYJNYM
Michał Frączkiewicz
Zastępca Dyrektora
Departamentu Prawnego KPRM

UZASADNIENIE

Zmiany w ustawie z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2020 r. poz. 332, 695, 875, 1517 i 2320)

Usługa elektroniczna umożliwiającą osobie, której dane są przetwarzane w Rejestrze Dowodów Osobistych pobranie informacji o odbiorcach, którym jej dane osobowe lub dane osobowe jej dziecka ujawniono z Rejestru Dowodów Osobistych.

Minister właściwy do informatyzacji, jako administrator Rejestru Dowodu Osobistego jest obciążony licznymi obowiązkami na gruncie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), dalej: RODO. Jednym z nich jest spełnienie tzw. obowiązku informacyjnego. W ramach którego osoba może uzyskać podstawowe informacje na temat przetwarzania jej danych osobowych w Rejestrze Dowodów Osobistych. Informacją taką jest m. in. informacja o odbiorcach, którym dane osobowe zostały ujawnione z tego rejestru.

Projektowana w art. 63a zmiana przewiduje wprowadzenie nowej formy uzyskiwania przez osobę, której dane dotyczą lub przez rodzica informacji o odbiorcach, którym jej dane osobowe lub dane ich dzieci zostały ujawnione z Rejestru Dowodów Osobistych w stosunku do aktualnych możliwości uzyskania takich informacji. Aktualnie takie informacje przekazuje minister właściwy do spraw informatyzacji w postaci papierowej lub dokumentu elektronicznego. Nową projektowaną formą uzyskania informacji o odbiorcach będzie elektroniczna usługa transakcyjna umożliwiającą samodzielne pobranie takich informacji, poprzez zautomatyzowanie tego procesu, bezpośrednio z logów rejestru PESEL na skutek skierowania zapytania przez osobę, której dane dotyczą lub rodzica, w zakresie danych dziecka. W związku z tym planowana jest również modyfikacja funkcjonalności Rejestru Dowodów Osobistych przez zapewnienie odnotowania przez podmioty pozyskujące dane, celu pobierania danych z tego rejestru.

Możliwość skorzystania z transakcyjnej formy pobrania informacji o odbiorcach uzależniono od spełnienia określonych warunków analogicznie jak w przypadku rejestru PESEL.

Transakcyjna forma pobrania przez osobę, której dane dotyczą informacji o odbiorcach, których jej dane zostały ujawnione z Rejestru Dowodów Osobistych została przewidziana wyłącznie dla tej osoby. Usługa ta nie będzie obsługiwała zapytań kierowanych przez np. jej pełnomocników.

W art. 63a ust. 3 dopuszczono natomiast możliwość transakcyjnego pobierania przez rodziców informacji o odbiorcach, którym dane ich dzieci zostały ujawnione z Rejestru Dowodów Osobistych. Na wprowadzenie takiej możliwości dla rodziców pozwoliło zaimplementowanie do rejestru PESEL parentyzacji, czyli funkcjonalności umożliwiającej tworzenie powiązań pomiędzy dzieckiem a rodzicem. Z uwagi, że parentyzacja stanowi o biologicznej relacji rodzica i dziecka wprowadzono zapis o konieczności pozostawiania dziecka pod władzą rodzicielską rodzica pobierającego takie zaświadczenie. W związku z tym projektowany proces automatycznego pobrania przez rodzica informacji o odbiorcach danych jego dziecka wymaga oprócz weryfikacji powiązania parentyzacyjnego poprzez automatyczne skierowanie za każdym razem zapytania do rejestru PESEL, złożenia przez rodzica oświadczenia o pozostawianiu dziecka pod jego władzą rodzicielską. W budowanej na tej podstawie usłudze elektronicznej wymóg ten zostanie zrealizowany poprzez wprowadzenie stosownego oświadczenia z pouczeniem o odpowiedzialności karnej za złożenie oświadczenia niezgodnego z prawdą.

W dodawanym art. 63a ust. 4 przewidziano, że usługa ta będzie umożliwiać sprawdzenie zdarzeń, które miały miejsce w okresie 5 lat od ich utworzenia. Wskazany okres jest zgodny z przepisami projektowanego rozporządzenia Ministra Cyfryzacji w sprawie prowadzenia Rejestru Dowodów Osobistych (projekt procedowany jest w ramach zmiany ustawy o dowodach osobistych implementującej w warstwie elektronicznej dowodu osobistego odcisków palców).

Zgodnie z projektowanym art. 63a ust. 4 usługa ta, analogicznie jak w przypadku rejestru PESEL, jest nieodpłatna. Przede wszystkim dlatego, że stanowi implementację obowiązku informacyjnego wobec osób, których dane dotyczą i są przetwarzane w rejestrze PESEL. Obowiązek ten jest wykonywany nieodpłatnie na rzecz tych osób, a usługa ta jako usługa transakcyjna nie wymaga udziału urzędnika przy obsłudze zapytani. Dodatkowo należy, również wskazać, że transakcyjny charakter tej usługi wpływa na skrócenie czasu oczekiwania na uzyskanie takich informacji.

Wnioskowanie do dostępu do Rejestru Dowodów Osobistych w trybie weryfikacji danych.

Zmiana w art. 68 ustawy umożliwi zainteresowanym podmiotom składanie wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych w trybie ograniczonej teletransmisji przy użyciu dedykowanych usług elektronicznych. W obecnym stanie prawnym istnieje możliwość składania wniosków drogą elektroniczną w formie pism ogólnych oraz podpisanych elektronicznie załączników kierowanych na elektroniczną skrzynkę podawczą ministra właściwego do spraw informatyzacji. Kierowanie wniosków przy pomocy usługi elektronicznej zapobiegnie składaniu wniosków niekompletnych, zawierających braki formalne i pozbawionych dokumentów mających wpływ na załatwienie sprawy. Dzięki temu organ rozpatrujący zapytanie nie będzie musiał kierować dodatkowych wezwań o uzupełnienie braków co powinno skrócić czas procedowania. Podstawowe wymogi niezbędne do złożenia prawidłowego wniosku, a w przypadku teletransmisji również wnioskowania o wydanie certyfikatu po uzyskaniu decyzji będą dostępne z poziomu usługi z pominięciem konieczności poszukiwania ich w innych źródłach (dokumentacja dla usług Webservice). Obecnie istniejące uregulowania prawne pozwalają podmiotom zainteresowanym dostępem do danych zgromadzonych w RDO w trybie ograniczonej teletransmisji po wykazaniu interesu faktycznego (do 18 kwietnia 2020 r. konieczne było wykazanie interesu prawnego) i spełnieniu wymogów technicznych i organizacyjnych określonych w przepisach i dokumentach odrębnych. Niewątpliwie liberalizacja regulacji ustawowej w zakresie wyżej wskazanego uprawnienia wpłynie na zwiększone zainteresowanie korzystaniem z tego rodzaju usługi. Dodatkowo określono formę w jakiej może być przesyłana dokumentacja mająca wpływ na załatwienie sprawy przez umożliwienie wykorzystania skanów dokumentów, w przypadku braku możliwości uzyskania dokumentów w postaci elektronicznej opatrzonych właściwym podpisem elektronicznym. Organowi rozpatrującemu zastrzeżono jednocześnie możliwość wezwania wnioskodawcy do przedstawienia oryginałów załączanych dokumentów.

W art. 4 projektowanej ustawy przewidziano terminy wejścia w życie poszczególnych regulacji. Z dniem wejścia w życie ustawy (14 stycznia 2022 r.) możliwe będzie techniczne uruchomienie zmian związanych ze zgłoszeniem urodzenia dziecka. Pozostałe zmiany wejdą w życie zgodnie z planowanymi terminami technicznego wdrożenia poszczególnych usług.

Zmiany w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2021 r. poz. 510)

Zmiany związane z elektronicznym zgłoszeniem urodzenia dziecka.

Projektowana zmiana w art. 21 ustawy o ewidencji ludności ma na celu umożliwienie opatrzenia powiadomienia o nadaniu numeru PESEL pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu. Po zarejestrowaniu urodzenia osobie zgłaszającej wydawane są dokumenty: odpis skrócony aktu urodzenia, zaświadczenie o zameldowaniu oraz powiadomienie o nadaniu numeru PESEL. Jednym z celów realizowanego projektu „Rozwój Systemu Rejestrów Państwowych” jest zapewnienie dwukierunkowej komunikacji pomiędzy e-usługą zgłoszenia urodzenia dziecka a Systemem Rejestrów Państwowych. Elementem zapewnienia takiej komunikacji jest zapewnienie możliwości opatrywania wymienionych trzech dokumentów pieczęcią ministra. W obecnym stanie prawnym jak i faktycznym, wydanie dokumentów przez kierownika urzędu stanu cywilnego (dalej: USC) w postaci elektronicznej na skutek elektronicznego zgłoszenia urodzenia dziecka wymaga ich przeniesienia ze stacji roboczej SRP, na której są generowane do innej stacji roboczej posiadającej dostęp do internetu i umożliwiającej podpisanie podpisem elektronicznym. Umożliwienie opatrzenia dokumentów pieczęcią ministra pozwoli na ich podpisanie i wysyłkę ze stacji roboczej SRP, na której dokumenty są generowane. Techniczna realizacja takiego rozwiązania wymaga jednakże w tym aspekcie interwencji legislacyjnej i umocowania pieczęci ministra w przepisach rangi ustawowej. Sam projekt zakładający zapewnienie dwukierunkowej komunikacji zawiera więcej elementów technicznych składających się na osiągnięcie tego celu, które jednakże nie wymagają zmian w przepisach prawa.

W odniesieniu do powiadomienia o nadaniu numeru PESEL przedmiotowa regulacja dotyczy wyłącznie powiadomień sporządzanych na skutek elektronicznego zgłoszenia urodzenia dziecka w trybie art. 58a ustawy prawo o aktach stanu cywilnego przy jednoczesnym wybraniu przez osobę zgłaszającą urodzenie elektronicznej postaci dokumentów wydawanych na skutek zgłoszenia. Numer PESEL jak i powiadomienie jest generowane automatycznie przez system po zarejestrowaniu urodzenia.

Z uwagi na powyższe konieczna jest również zmiana w art. 32 ustawy o ewidencji ludności regulującego wydawanie zaświadczeń o zameldowaniu, które jest kolejnym dokumentem wydawanym na skutek zgłoszenia urodzenia. Zgodnie z art. 29 ustawy o ewidencji ludności zameldowania dziecka w przypadku sporządzenia aktu urodzenia dokonuje kierownik urzędu stanu cywilnego.

Transakcyjne usługi meldunkowe.

Projektowane w art. 28 ust. 2e-2h, art. 32 ust. 5 pkt 3, art. 33 ust. 4 i 5 oraz art. 36 ust. 4 i 5 zmiany są ze sobą funkcjonalnie powiązane i przewidują wprowadzenie nowej formy rejestracji zdarzeń zameldowania, wymeldowania stałego i czasowego oraz wyjazdu i powrotu z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej. Obok możliwości zgłoszenia w postaci papierowej i dokumentu elektronicznego wysłanego do organu gminy celem jego obsłużenia, przewidziano możliwość transakcyjnej rejestracji zdarzeń tj. automatycznie w systemie na skutek wysłania zgłoszenia przez osobę fizyczną. Działanie takie nie wymaga udziału urzędnika weryfikującego zgłoszenie, co wpływa na oszczędność czasu obsługi rejestracji zdarzenia, skraca czas oczekiwania na rejestrację zdarzenia i obniża koszty realizacji zadań zleconych. Możliwość skorzystania z takiej formy zgłoszenia przewidziano po spełnieniu określonych warunków. I tak w przypadku zameldowania transakcyjna forma zgłoszenia możliwa jest wyłącznie dla osoby dysponującej tytułem prawnym do lokalu, w którym następuje zameldowanie. Proces automatyczny wymaga zatem jednocześnie weryfikacji faktu bycia np. właścicielem lub współwłaścicielem nieruchomości. W projekcie w dodawanym do art. 28 ust. 2f zaproponowano w tym celu wykorzystanie zasobów informacyjnych Państwa przez weryfikację tego faktu w systemie teleinformatycznym, w którym prowadzony jest elektroniczny system ksiąg wieczystych. Tym samym wykorzystywane są informacje dostępne już administracji w celu obniżenia obowiązków administracyjnych spoczywających na osobie zgłaszającej (wnioskodawca nie musi pozyskiwać i dołączać do zgłoszenia dokumentu, z którego wynika jego tytuł prawny do lokalu). W celu weryfikacji z systemem ksiąg wieczystych przewidziano jedynie podanie numeru księgi wieczystej, jeżeli jest on znany osobie. Co do zasady weryfikacja ta powinna jednak odbywać się po identyfikatorze w postaci numeru PESEL, imienia, nazwiska oraz danych adresowych nieruchomości. Z uwagi na prawny wymóg wynikający z art. 10 ust. 6 ustawy o ewidencji ludności wskazania organu, z działania którego wynika zmiana danych rejestrowanych w rejestrze PESEL, w dodawanym art. 28 ust. 2f przewidziano, że w przypadku usługi transakcyjnej organem tym będzie minister właściwy do spraw informatyzacji. W art. 28 ust. 2g dopuszczono także możliwość transakcyjnej rejestracji zdarzenia w stosunku do dzieci osoby, która jest właścicielem lub współwłaścicielem nieruchomości, pod warunkiem potwierdzenia tego faktu istnieniem powiązania parentyzacyjnego w rejestrze PESEL. Wprowadzenie tej regulacji stanowi efekt wykorzystania wprowadzonych niedawno zmian w rejestrze PESEL tj. tzw. parentyzacji. Z uwagi na fakt, że parentyzacja stanowi wyłącznie o biologicznej relacji rodzica i dziecka, wprowadzono zapis o konieczności pozostawiania dziecka pod władzą rodzicielską rodzica

dokonującego zgłoszenia. W budowanej na tej podstawie usłudze elektronicznej wymóg ten zostanie zrealizowany przez wprowadzenie stosownego oświadczenia z pouczeniem o odpowiedzialności karnej za złożenie oświadczenia niezgodnego z prawdą. Konsekwencją zameldowania stałego jest wydawane z urzędu zaświadczenie, natomiast w przypadku zameldowania czasowego zaświadczenie wydawane na wniosek. W związku z tym w art. 32 ust. 5 projektodawca proponuje opatrywanie zaświadczeń wydawanych na skutek zgłoszenia usługą transakcyjną automatycznie, po opatrzeniu ich pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.

Analogiczne rozwiązania dotyczące możliwości rejestracji wymeldowania stałego lub czasowego dziecka oraz organu, z działania którego wynika wymeldowanie przewidziano w art. 33 i 36 przez dodanie w wymienionych przepisach ust. 4 i 5.

W okresie 6 miesięcy 2018 r. przy użyciu nietransakcyjnej usługi zgłoszono 394 wymeldowania z pobytu czasowego, w 2019 r. - 955, a do końca października 2020 r. - 1885. Analogicznie dla wymeldowania stałego dane wyglądają następująco: 4555, 12583 i 29986, dla zgłoszeń wyjazdów: 531 wyjazdów, 1440, 1736, dla zgłoszeń powrotu: 44, 121, 130.

Pobieranie zaświadczenia o danych własnych lub danych dziecka i wgląd do danych własnych oraz danych dziecka w rejestrze PESEL.

Projektowane w art. 45 zmiany mają na celu:

- rozszerzenie usługi wglądu do danych własnych w rejestrze PESEL o możliwość wglądu przez rodziców do danych ich niepełnoletnich dzieci, o ile istnieje pomiędzy nimi powiązanie parentyzacyjne oraz dysponują władzą rodzicielską,

- umożliwienie pobierania przy użyciu usługi elektronicznej zaświadczenia zawierającego pełny lub częściowy odpis danych przetwarzanych w rejestrze PESEL dotyczących nie tylko tej osoby, ale również jej niepełnoletnich dzieci, o ile istnieje pomiędzy nimi powiązanie parentyzacyjne oraz rodzic dysponuje władzą rodzicielską.

Usługa elektroniczna wglądu przez rodziców do danych ich dzieci przetwarzanych w rejestrze PESEL.

Aktualnie z elektronicznej usługi wglądu do danych własnych w rejestrze PESEL może korzystać wyłącznie osoba, której dane dotyczą. Usługa ta stanowi przede wszystkim realizację prawa, jakie przysługuje osobie, której dane dotyczą do uzyskania informacji od ministra właściwego do spraw informatyzacji jako administratora rejestru PESEL, czy w rejestrze

PESEL przetwarzane są jakiegokolwiek jej dane osobowe i jakie są to dane. W przypadku ich przetwarzania osoba poprzez tę usługę uzyskuje wgląd do tych danych oraz ma możliwość stwierdzenia ewentualnych niezgodności w swoich danych.

W projektowanym art. 45 ust. 1 dopuszczono możliwość wglądu przez rodziców do danych ich niepełnoletnich dzieci, pod warunkiem potwierdzenia istnienia pomiędzy nimi powiązania parentyzacyjnego a także dysponowania przez rodziców władzą rodzicielską. Rozszerzenie usługi umożliwia niedawno wprowadzona do rejestru PESEL funkcjonalność parentyzacji, która pozwala na tworzenie powiązań pomiędzy dzieckiem a rodzicami. Z uwagi na fakt, że parentyzacja stanowi o biologicznej relacji rodzica i dziecka, wprowadzono zapis o konieczności pozostawania dziecka pod władzą rodzicielską rodzica dokonującego wglądu. W budowanej na tej podstawie usłudze elektronicznej wymóg ten zostanie zrealizowany przez wprowadzenie stosownego oświadczenia z pouczeniem o odpowiedzialności karnej za złożenie oświadczenia niezgodnego z prawdą.

Usługa elektroniczna umożliwiająca pobranie zaświadczenia zawierającego pełny lub częściowy odpis danych własnych osoby lub danych jej dziecka przetwarzanych w rejestrze PESEL.

Projektowane w art. 45 ust. 4–7 zmiany przewidują wprowadzenie nowej formy pobierania przez osobę, której dane dotyczą zaświadczenia zawierającego pełny lub częściowy odpis danych własnych lub danych jej dziecka przetwarzanych w rejestrze PESEL. W związku z tym, że zaświadczenia te są aktami wiedzy, mogą być wydawane bezpośrednio z rejestru PESEL, co oznacza brak przeszkód do zautomatyzowania sposobu ich pobierania.

Projektowana zmiana obok obecnej możliwości uzyskania takiego zaświadczenia w postaci papierowej lub dokumentu elektronicznego od ministra właściwego do spraw informatyzacji, wprowadza możliwość transakcyjnego pobrania takiego dokumentu, tzn. automatycznego pobrania zaświadczenia bezpośrednio z rejestru PESEL na skutek skierowania do tego rejestru zapytania przez osobę fizyczną, po jej uprzednim uwierzytelnieniu. Transakcyjna forma nie wymaga udziału urzędnika obsługującego wnioski o wydanie takiego zaświadczenia, a tym samym wpływa na skrócenie czasu oczekiwania na jego uzyskanie.

Możliwość skorzystania z transakcyjnej formy pobrania zaświadczenia z rejestru PESEL przewidziano po spełnieniu określonych warunków.

I tak w przypadku zaświadczenia zawierającego pełny lub częściowy odpis własnych danych przetwarzanych w rejestrze PESEL transakcyjna forma pobrania takiego zaświadczenia została przewidziana wyłącznie dla osoby, której dane dotyczą. Oznacza to, że w przypadku takiej formy nie ma możliwości pobrania takiego zaświadczenia np. przez pełnomocnika.

W art. 45 ust. 6 dopuszczono natomiast możliwość transakcyjnego pobierania przez rodziców zaświadczenia zawierającego pełny lub częściowy odpis danych przetwarzanych w rejestrze PESEL dotyczących ich niepełnoletnich dzieci. Na wprowadzenie takiej możliwości dla rodziców pozwoliło zaimplementowanie do rejestru PESEL parentyzacji, czyli funkcjonalności umożliwiającej tworzenie powiązań pomiędzy dzieckiem a rodzicem. Z uwagi, że parentyzacja stanowi o biologicznej relacji rodzica i dziecka wprowadzono zapis o konieczności pozostawania dziecka pod władzą rodzicielską rodzica pobierającego takie zaświadczenie. W związku z tym projektowany proces automatycznego pobrania przez rodzica zaświadczenia z rejestru PESEL o danych jego dziecka wymaga oprócz weryfikacji powiązania parentyzacyjnego także złożenia przez rodzica oświadczenia o pozostawaniu dziecka pod jego władzą rodzicielską. W budowanej na tej podstawie usłudze elektronicznej wymóg ten zostanie zrealizowany poprzez wprowadzenie stosownego oświadczenia z pouczeniem o odpowiedzialności karnej za złożenie oświadczenia niezgodnego z prawdą.

W art. 45 ust. 5 przewidziano opatrywanie zaświadczeń wydawanych usługą transakcyjną automatycznie, pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.

Zaświadczenia te będą wydawane nieodpłatnie. W polskim systemie podatkowym opłata skarbową stanowi formę ekwiwalentu za czynności organów administracji publicznej podejmowane w indywidualnych sprawach należących do właściwości tych organów. W związku z automatyzacją procesu wydania tych zaświadczeń nie ma przesłanek do obciążania wnioskujących opłatami, które rekompensowałyby organowi koszt realizacji tego zadania, gdyż koszt ten po stronie organu nie wystąpi.

Zaprojektowana w art. 45 ust. 4-7 możliwość transakcyjnego pobierania przez osobę, której dane są przetwarzane w rejestrze PESEL zaświadczenia zawierającego pełny lub częściowy odpis jej danych z tego rejestru stanowi rozszerzenie obecnej usługi elektronicznej uregulowanej w art. 45b ustawy o ewidencji ludności. Aktualna usługa umożliwia osobie, której dane są przetwarzane w rejestrze PESEL pobranie z tego rejestru wyłącznie informacji o adresie zameldowania tej osoby. Nowa usługa będzie umożliwiała nie

tylko, tak jak było dotychczas, pobranie z rejestru PESEL zaświadczenia o danych adresowych, ale również uzyskanie zaświadczenia o pełnych lub częściowych danych innych, niż dane adresowe. Zasadne w związku z tym staje się uchylenie art. 45b.

Należy zauważyć, że w wdrożenie usługi może w znacznym stopniu odciążyć organy gmin od wydawania zaświadczeń z rejestrów mieszkańców, które są przez nie prowadzone. W roku 2019 organy gmin wydały ponad 900 tysięcy zaświadczeń o danych osoby. Zakres danych i dane w rejestrze PESEL i w rejestrze mieszkańców są tożsame. W roku 2018 było to ponad 950 tysięcy wydanych dokumentów z rejestrów mieszkańców, przy czym zauważyć należy, że w marcu 2020 r. wdrożono usługę umożliwiającą pobranie informacji o samym adresie zameldowania, z której skorzystano ponad 50 tysięcy razy.

Usługa elektroniczna umożliwiająca osobie, której dane są przetwarzane w rejestrze PESEL pobranie informacji o odbiorcach, którym jej dane osobowe lub dane osobowe jej dziecka udostępniono z rejestru PESEL.

Minister właściwy do informatyzacji, jako administrator rejestru PESEL obarczony jest licznymi obowiązkami na gruncie RODO. Jednym z nich jest spełnienie tzw. obowiązku informacyjnego. Ze względu na interes osoby, której dane są przetwarzane, jest to jedno z najważniejszych zobowiązań administratora. To właśnie dzięki obowiązkowi informacyjnemu osoba ta może uzyskać podstawowe informacje na temat przetwarzania jej danych osobowych w rejestrze PESEL. Jedną z takich informacji jest uzyskanie informacji o odbiorcach, którym dane osobowe zostały udostępnione z tego rejestru. Należy przy tym zwrócić uwagę, że z dostępu do rejestru PESEL w trybie weryfikacji korzystają także podmioty prywatne (komercyjne).

Projektowana w art. 45c zmiana przewiduje wprowadzenie nowej formy uzyskiwania informacji o odbiorcach, którym dane osobowe zostały ujawnione z rejestru PESEL tj. samodzielnie przez osobę, której dane dotyczą lub w przypadku danych dziecka - przez jego rodzica.

Obok możliwości uzyskania takich informacji w postaci papierowej lub dokumentu elektronicznego od ministra właściwego do spraw informatyzacji, wprowadzona zostanie możliwość transakcyjnego pobrania takich informacji. Dokument opatrzony zostanie pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji. W związku z przygotowaniem przedmiotowej usługi, planowana jest również modyfikacja funkcjonalności rejestru PESEL, która umożliwi

odnotowywanie przez podmioty korzystające z dostępu do rejestru PESEL, celu pobierania danych z tego rejestru.

Możliwość skorzystania z transakcyjnej formy pobrania informacji o odbiorcach przewidziano po spełnieniu określonych warunków.

Transakcyjna forma pobrania przez osobę, której dane dotyczą informacji o odbiorcach, których jej dane zostały ujawnione z rejestru PESEL została przewidziana wyłącznie dla tej osoby. Usługa ta nie będzie obsługiwała zapytań kierowanych przez np. jej pełnomocników.

W art. 45c ust. 3 dopuszczono natomiast możliwość transakcyjnego pobierania przez rodziców informacji o odbiorcach, którym dane ich dzieci zostały ujawnione w rejestrze PESEL. Na wprowadzenie takiej możliwości dla rodziców pozwoliło zaimplementowanie do rejestru PESEL parentyzacji, czyli funkcjonalności umożliwiającej tworzenie powiązań pomiędzy dzieckiem a rodzicem. Z uwagi na fakt, że parentyzacja stanowi o biologicznej relacji rodzica i dziecka wprowadzono zapis o konieczności pozostawania dziecka pod władzą rodzicielską rodzica pobierającego takie zaświadczenie. W związku z tym projektowany proces automatycznego pobrania przez rodzica informacji o odbiorcach danych jego dziecka wymaga oprócz weryfikacji powiązania parentyzacyjnego, złożenia przez rodzica oświadczenia o pozostawianiu dziecka pod jego władzą rodzicielską. W budowanej na tej podstawie usłudze elektronicznej wymóg ten zostanie zrealizowany poprzez wprowadzenie stosownego oświadczenia z pouczeniem o odpowiedzialności karnej za złożenie oświadczenia niezgodnego z prawdą.

Z uwagi na wynikający z art. 10 ust. 6a ustawy o ewidencji ludności okres przechowywania zapisów w dziennikach systemów (logach), w dodawanym art. 45c ust. 4 przewidziano, że usługa ta umożliwi sprawdzenie zdarzeń, które miały miejsce w ww. okresie, czyli w ciągu 5 lat od ich utworzenia. Co oznacza, że udzielane informacje nt. odbiorców danych będą obejmowały maksymalnie okres 5 lat od dnia, w którym nastąpiło udostępnianie danych z rejestru PESEL.

Zgodnie z projektowanym art. 45c ust. 4 usługa ta jest nieodpłatna. Wynika to przede wszystkim z tego, że projektowana usługa stanowi implementację obowiązku informacyjnego wobec osób, których dane dotyczą i są przetwarzane w rejestrze PESEL. Obowiązek ten jest wykonywany nieodpłatnie na rzecz tych osób, a usługa ta jako usługa transakcyjna nie wymaga udziału urzędnika obsługującego wnioski o wydanie takiego dokumentu, a tym samym wpływa na skrócenie czasu oczekiwania na uzyskanie takich informacji.

Wnioskowanie do dostępu do rejestru PESEL w trybie weryfikacji danych.

Zmiany w art. 47 i art. 49 mają na celu umożliwienie zainteresowanym podmiotom składania wniosków o udostępnienie danych z rejestru PESEL (w trybie jednostkowym i za pomocą urządzeń teletransmisji w drodze weryfikacji) przy użyciu dedykowanych usług elektronicznych. W obecnym stanie prawnym istnieje możliwość składania wniosków drogą elektroniczną w formie pism ogólnych oraz podpisanych elektronicznie załączników kierowanych na elektroniczną skrzynkę podawczą ministra właściwego do spraw informatyzacji (teletransmisja) oraz dowolnego organu gminy (dane jednostkowe). Kierowanie wniosków przy pomocy usługi elektronicznej ma na celu zapobieganie składaniu wniosków niekompletnych, zawierających braki formalne i pozbawionych dokumentów mających wpływ na załatwienie sprawy np. wykazanie interesu prawnego wnioskodawcy. Dzięki temu organ rozpatrujący zapytanie nie będzie musiał kierować dodatkowych wezwań o uzupełnienie braków, co powinno skrócić czas procedowania (w 2017 r. w Ocenie Skutków Regulacji ustawy zmieniającej ustawę o ewidencji ludności wskazano na ponad 400 tysięcy wniosków o udostępnienie danych jednostkowych). Podstawowe wymogi niezbędne do złożenia prawidłowego wniosku a w przypadku teletransmisji również wnioskowania o wydanie certyfikatu po uzyskaniu decyzji będą dostępne z poziomu usługi z pominięciem konieczności poszukiwania ich w innych źródłach (dokumentacja dla usług Webservice). Obecnie istniejące uregulowania prawne pozwalają podmiotom zainteresowanym dostęp do danych zgromadzonych w rejestrze PESEL w drodze weryfikacji adresu lub zgonu, po wykazaniu interesu faktycznego (do 18 kwietnia 2020 r. konieczne było wykazanie interesu prawnego) i spełnieniu wymogów technicznych i organizacyjnych określonych w przepisach i dokumentach odrębnych (Polityka Bezpieczeństwa Informacji SRP). Niewątpliwie liberalizacja regulacji ustawowej w zakresie wyżej wskazanego uprawnienia wpłynie na zwiększone zainteresowanie korzystaniem z tego rodzaju usługi. Dodatkowo określono formę w jakiej może być przesyłana dokumentacja mająca wpływ na załatwienie sprawy przez umożliwienie wykorzystania skanów dokumentów, w przypadku braku możliwości uzyskania dokumentów w postaci elektronicznej opatrzonych właściwym podpisem elektronicznym. Organowi rozpatrującemu zastrzeżono jednocześnie możliwość wezwania wnioskodawcy do przedstawienia oryginałów załączanych dokumentów.

Celem zmiany w art. 51 i 52 jest doprecyzowanie i uspoźnienie brzmienia przepisów ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności. Ponadto, w związku ze zmianą

zaproponowaną w art. 52 ww. ustawy, tj. zmianą brzmienia części wspólnej punktów przepisu upoważniania ustawowego do wydania rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, konieczne jest także utrzymanie w mocy aktualnie obowiązującego aktu wykonawczego, do czasu wydania nowego rozporządzenia, na podstawie zmienionych przepisów, co uwzględniono w art. 4 projektu ustawy.

Zmiany ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 463, 695 i 2320)

Pobranie zaświadczenia o danych zamieszczonych lub niezamieszczonych w Rejestrze Stanu Cywilnego oraz zaświadczenia o stanie cywilnym.

Zmiany w art. 45 ust. 2 i 6 oraz art. 49 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego mają na celu umożliwienie pobierania zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby oraz zaświadczenia o stanie cywilnym bezpośrednio z rejestru na skrzynkę ePUAP wnioskodawcy. Należy podkreślić, że są to dokumenty wydawane z rejestru stanu cywilnego i urzędnik je wydający nie ingeruje w ich treść. Stąd też nie ma przeszkód do dalszej automatyzacji ich wydawania. W 2019 r. wydano 14 766 zaświadczeń o stanie cywilnym i 1452 zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby.

Zaświadczenia będą opatrywane pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu. Zaświadczenia będą wydawane nieodpłatnie. W polskim systemie podatkowym opłata skarbową stanowi bowiem formę ekwiwalentu za czynności organów administracji publicznej podejmowane w indywidualnych sprawach należących do właściwości tych organów. W związku z automatyzacją procesu nie ma przesłanek do obciążania obywateli opłatami, które rekompensowałyby organowi koszt realizacji zadania, bowiem koszt ten przez organ nie będzie ponoszony.

W art. 45 ust. 4 proponuje się zmianę pieczęci, którą opatrywany jest odpis aktu stanu cywilnego wydawane przy wykorzystaniu usługi pobrania odpisu aktu stanu cywilnego na pieczęć ministra właściwego do spraw informatyzacji weryfikowaną przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.

W art. 47 proponuje się dodanie ust. 3, który umożliwi opatrywanie pieczęcią ministra odpisów aktów urodzenia wydawanych z urzędu na skutek elektronicznego zgłoszenia

urodzenia dziecka. Wprowadzenie takiego rozwiązania technicznego umożliwi kierownikom USC przyspieszenie i uproszczenie ich pracy bez wpływu na wiarygodność samego dokumentu. Kierownicy USC, którzy otrzymali elektroniczne zgłoszenie urodzenia dziecka, w obecnym kształcie regulacji prawnych, w celu wydania elektronicznego odpisu aktu urodzenia dziecka wraz z zaświadczeniem o zameldowaniu i powiadomieniem o nadaniu numeru PESEL muszą korzystać z innych stacji roboczych niż te, na których przygotowują dokumenty i rejestrują urodzenie. Bezpieczeństwo stacji roboczych Systemu Rejestrów Państwowych uniemożliwia ich podłączenie do internetu. Podpisanie i wysłanie kompletu dokumentów w postaci elektronicznej wymaga zatem przenoszenia dokumentów na inne stacje robocze celem wykonania podpisu i wysyłki. Taki proces wydłuża czas sporządzenia odpisu aktu i zwiększa liczbę czynności które musi wykonać kierownik USC. Po zmianach kierownik USC wygeneruje odpis aktu urodzenia z Rejestru Stanu Cywilnego i na tej samej stacji roboczej opatry go pieczęcią ministra właściwego do spraw informatyzacji oraz wyśle do wnioskodawcy. Projekt modyfikacji usługi zgłoszenia urodzenia dziecka jest szerszy niż tylko umożliwienie opatrywania odpisu pieczęcią ministra i zakłada zapewnienie dwukierunkowej komunikacji usługi z Systemem Rejestrów Państwowych. Interwencji ustawowej wymaga w ramach projektu tylko umocowanie pieczęci ministra jako środka, którym opatrywany jest odpis aktu urodzenia wraz z zaświadczeniem o zameldowaniu i powiadomieniem o nadaniu numeru PESEL.

OSR projektu nie był oceniany w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 708 i 2377).

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Cyfryzacji.